

генотипом, тому заборона цього методу позбавить їх такої можливості повністю. Інститут сурогатного материнства набуває з кожним роком все більшого й більшого поширення на теренах усього світу, введення будь-яких обмежень на використання цього методу, як завжди, призведе до нелегального досвіду виношування дитини «на замовлення», без належних умов медичного та юридичного характеру, з численними порушеннями й ускладненнями.

Ключові слова: особисті немайнові права, репродукція, договір, сурогатне материнство, репродуктивна медицина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Майданик Р.А Договір про сурогатне материнство за українським правом: питання теорії та практики / Р.А.Майданик // Право України. – 2012. – №9. – С.215-225.
2. Порядок застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 9 вересня 2013 р. №787//Офіційний вісник України. – 2013. - №82. – С.446.
3. Романовський Г.Б. Понятие, содержание и значение репродуктивных прав человека и гражданина/Г.Б.Романовський//Личные неимущественные права: проблемы теории и практики применения : сб.статей и иных материалов/под ред. Р.А.Стефанчука. – К. : Юринком Интер, 2010. – С.276
4. Третьякова В.Цивільно-правові аспекти сурогатного материнства/В.Третьякова [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Kyiv/2010_1_2/40.pdf.
5. Франчук С.Юридичні та етичні аспекти репродуктивної медицини/С.Франчук//Юридична газета. – 2007. - №50. – С.6.
6. Корсак В.С. Суррогатное материнство /В.С.Корсак // Проблемы репродукции. – 2006. - №3. – С.6.

УДК 342.7

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ: СПІЛЬНЕ Й ВІДМІННЕ

Студ. Гнида А.П. гр.БП-1-16
Науковий керівник доц. М.С. Удовик
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання .Дослідити загальні принципи декларації прав людини та Конституції України, визначити спільне та відмінне в цих документах.

Завдання дослідження:

1. визначити спільне та відмінне між декларацією прав людини та Конституцією України;
2. розкрити концептуальні засади декларації прав людини;
3. виявити загальні відмінності між з загальною декларацією прав людини(ЗДПЛ) та Конституцією України.

Об'єкт та предмет дослідження.Суспільні правовідносини пов'язані з захистом прав людини та громадянина, та реалізації їх основних положень міжнародних на національних правових актів.

Методи та засоби дослідження Загальнонаукові та спеціально-юридичні методи, обумовлені логікою дослідження обраної теми. Зокрема порівняльно-правовий метод узагальнення та інші.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Закріпленні основні положення ЗДПЛ в Конституції України створили реальне підґрунтя для подальшого розвитку країни як демократичної держави. Проте, існуючі в Україні неконтрольовані громадянським суспільством демократичні процеси інколи набувають значення протилежного від сподіваного. Провівши паралель між ЗДПЛ та Конституцією України, можна помітити спільне й відмінне в цих документах. Перша, мабуть найбільша між ними різниця в тому, що ЗДПЛ прийнята як міжнародний документ, що є офіційною програмною заявою для країн-учасниць, а Конституція – це все ж таки конкретний документ, про що зазначено в обох документах. Крім того, норми Конституції – це норми прямої дії, що має важливе значення для забезпечення й охорони прав людини. Українська держава дотримується засад демократичності у своїй законотворчій діяльності.

Результати дослідження.

Україна є членом–засновником Організації Об'єднаних Націй (далі –ООН), впливової та потужної організації, чия діяльність спрямована на захист і дотримання прав людини. Загальна декларація прав людини (ЗДПЛ) була прийнята й проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року, вона стала документом, навколо якого зосереджено роботу правників та фахівців у галузі прав людини

Україна не так давно відійшла від тоталітарної системи й почала інтеграцію у світове демократичне співтовариство. Ми маємо власний Основний закон – Конституцію, що була прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України XIII скликання 28 червня 1996 року. Конституція – це Основний закон, із яким мають узгоджуватися всі інші закони, що їх ухвалює Верховна Рада. Привертає увагу те, що в нині діючому Основному законі держави проголошені права громадян (розділ II), які раніше не закріплювалися в жодній нашій попередній конституції: право на свободу творчості, право на свободу та особисту недоторканність, право на свободу думки й слова, право на свободу совісті та віросповідання, право на повагу гідності людини, на підприємницьку діяльність тощо.

Помітні деякі суттєві відмінності між ЗДПЛ та Конституцією України. Наприклад, стаття 1 ЗДПЛ проголошує: «Усі люди... наділені розумом і совістю, та повинні діяти один стосовно одного в душі братерства». Це є загальновідомим фактом, про який, до речі, згадує ще Біблія. Проте, якби така норма була закріплена конституційно, то напевно б з'явилися дуже багато проблем. Кожна людина має свої симпатії й антипатії. Проте, коли вона буде діяти стосовно всіх інших з однаковою чемністю, вона втратить свою індивідуальність. Як можна ставитися з повагою і бути толерантним до людини, яка, наприклад, розпалює ворожнечу між людьми тощо.

Стаття 4 ЗДПЛ проголошує: «Ніхто не повинен утримуватися в рабстві або підневільному стані; рабство й работоргівля забороняються в усіх формах». Прямого відповідника цієї статті немає в нашій Конституції, лише в статті 43 зазначається, що «використання примусової праці забороняється», власне, нічого не сказано про рабство. Це є досить претензійним твердженням, що у високорозвиненому суспільстві рабства немає. Удосконалюється суспільство, удосконалюється держава – удосконалюються форми рабства. У своїх формах і виявах воно вдосконалюється набагато швидше, ніж форми захисту прав людини. На жаль. А хто взагалі дав визначення поняттю «усі форми рабства»? Психологічна залежність, коли хтось подавляє особистість, – це рабство чи ні? Отже, в Основному законі має бути розкрито поняття «усі форми

рабства», і це буде маленькою цеглинкою в підвалині демократичних процесів в Україні.

Стаття 6 ЗДПЛ проголошує: «Кожна людина, де б вона не перебувала, має право на визнання її правосуб'єктності». Це означає, що кожна фізична особа має володіти правосуб'єктністю, тобто здатністю бути носієм прав і обов'язків, здійснювати їх від свого імені й нести юридичну відповідальність за свої дії. Це, звичайно, закріплено в розділі II Конституції України, проте в іншій формі, де також не передбачено шляхи впровадження положення «де б вона не перебувала» в життя та не передбачено заходи, які б контролювали і шляхи впровадження, і дотримання положення у відповідних підзаконних актах та законах.

Стаття 27 у пункті 1 проголошує: «Кожна людина має право вільно брати участь у культурному житті суспільства, насолоджуватися мистецтвом, брати участь у науковому прогресі та користуватися його благами». Звичайно, у статті 54 Конституції «громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової та технічної творчості», проте всі наведені вище слова не можуть замінити більш вагомого слова «культура». Адже культура в багатьох аспектах може відрізнятися від «літературної, художньої, наукової та технічної творчості». Можливо, нашим законодавцям припав до душі вираз «насолоджуватися мистецтвом», бо відомо, що мистецтво здатне розтопити найжорстокішу душу, без мистецтва людина зачерствіє.

Деякі статті ЗДПЛ (29.2; 29.3; 30) є статтями міжнародного права і, ясна річ, не могли бути закріплені в Основному законі. Проте в Конституції України є таке положення: «Права і свободи людини й громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними». Хоча, очевидно, що ЗДПЛ мала на меті не тільки проголошення лише прав людини, що визначені в ній, а всіх можливих прав, що не суперечить ні самій ЗДПЛ, ні законам держав – учасниць ООН. Окремо можна було б обговорити ті положення, які стосуються обов'язків громадян.

Висновки. Можемо констатувати, що ЗДПЛ та Конституція України несуттєво відрізняються в деяких положеннях, якими за інших обставин можна було б і знехтувати. Таким чином, права людини потрібно сьогодні гарантувати в Україні не менше, ніж це було необхідним у 70-80-х роках, коли Україна ще перебувала в тоталітарному режимі. Однак, існує небезпека розчарування в проголошених правах людини. З одного боку, багато членів антикомуністичної опозиції, що прийшли до влади в післякомуністичних урядах, стали більше цікавитися самою владою, ніж правами людини. З іншого боку, багато людей занадто багато чекали від самої ідеї прав людини.

Ключові слова. Загальна декларація прав людини, Конституція України, суспільні правовідносини, основні положення, спільне та відмінне між документами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна декларація прав людини.
2. Конституція України.
3. Міжнародне приватне право, К.: Юрінком, 1997.
4. Посібник для Гельсінських комітетів, К.: Право, 1995.
5. Довідник з прав людини, К.: Право, 1995.